

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟΥ 1476 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1821 ΕΤΟΥΣ

ΤΥΠΩΘΕΝΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΠΑΡ' ΕΛΛΗΝΩΝ

Εις τὴν ὀμιλουμένην ἢ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν γλῶσσαν.

ΣΥΝΤΕΘΕΙΣ ΥΠΟ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΒΡΕΤΟΥ

Πρώην Ἐπιστάτου τῆς Ἴονίου Ἀκαδημίας, Δέκτωρος τῆς Ἱατρικῆς,
Μέλους Ἀντεπιστέλλοντος διαφόρων Ἀκαδημιῶν τῆς Εὐρώπης,
Μέλους Ἐνεργητικοῦ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης συνελεύσεως τῶν ἐν
Ἰταλίᾳ σοφῶν, καὶ Ἰππότητος τοῦ Τάγματος ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ Α'. τῆς
Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν δύο Σικελιῶν.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Διορθωθείσα, ἀξήθηται τε καὶ πλουτισθείσα ἐκ διαφόρων κριτικῶν καὶ
βιβλιογραφικῶν σημειώσεων, καὶ ἐνδὸς Βιογραφικοῦ Πίνακος κατ'
ἀλφαβητικὴν τάξιν ἐκάστου συγγραφέως, μεταφραστοῦ, ἐκδότου ἢ
τυπογράφου Ἑλλήνος.

Saepe etiam vile vestimentum sapientiam tegit.
Καὶ λῆθος πολλὰς σοφίαν στέγει.

ΑΩΜΗ'. ΑΘΗΝΗΣΙ. 1848.

Handwritten signatures and the name of the librarian:
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΒΙΒΛ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

PAP

Handwritten note: Αὐτίς

Πρὸς τὸν Ἀναγνώστην.

Ἀπὸ τὰ μέσα τῆς 1Ε'. ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῶν ἡμερῶν μας τρία ἀπροσδόκητα καὶ μεγάλα συμβεβηκότα ἐνησχόλησαν καὶ ἀσχολοῦσιν τὰ πνεύματα ὄλων τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης. Καὶ τὰ μὲν δύο εἴ τι μᾶλλον ἐτίμησαν τὴν ὀξύτητα τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, τὸ δὲ τρίτον ἐστιγματίσει διὰ παντός τὴν χαμερπῆ πολιτικὴν, καὶ τὴν ποταπὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀντιζηλίαν τῶν τότε ἀνωτέρων Ἀρχόντων τῆς Εὐρώπης.

Πᾶς τις βεβαίως ἐνόησεν, ὅτι αἰνίττομαι τὴν παρὰ τοῦ Γερμανοῦ Γουτεμβέργου ἐφευρεθεῖσαν τέχνην τῆς τυπογραφίας κατὰ τὸ 1436 ἔτος, τὴν πτωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας διὰ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β'. κατὰ τὸ 1453 ἔτος, καὶ τέως τὴν παρὰ τοῦ Ἰταλοῦ Κολόμβου ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸ 1492 ἔτος.

Ἡ δὲ σοφία τῶν Ἑλλήνων, ἥτις μετὰ τὴν πτωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εὔρεν ἄτυλον εἰς Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Ἰσπανίαν, δὲν ἐξηλείφθη κατὰ κράτος ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Οἱ κάτοικοι μάλιστα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καίτοι ὑπήκοοι διαφόρων ξένων Ἡγεμόνων, ἐδιακρίθησαν πάντοτε διὰ τὴν φυσικὴν τῶν ἀνδρείαν, εὐφυίαν καὶ κλίσιν εἰς τὰ γράμματα. Εἰς ὅσα δὲ μέρη αὐτῆς ἐβασίλευεν ἡ Ἀριστοκρατία τῶν Ἑνετῶν, ἐκεῖ αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ ἡ παιδεία ἐκτιμῶντο καὶ ἐκαλλιεργοῦντο μ' ἐπιτυχίαν ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Ἑλληνας. Διὸ οὗτοι ἀμιλλῶντο μὲ τοὺς Εὐρωπαίους περὶ τὴν θαλασσοπορίαν, καὶ τὴν τυπογραφικὴν τέχνην. Μεταξὺ μὲν τῶν πρώτων τυπογράφων τῆς 1Ε'. ἑκατονταετηρίδος βλέπομεν τοὺς Κρήτας *Λαόνικον*, *Ἀλέξανδρον Γεωργίου* καὶ *Ζαχαρίαν Καλλιέργην*, ἀμιλλωμένους μὲ τοὺς Ἄλδους καὶ ἄλλους τυπογράφους ἐν Βενετία καὶ Ῥώμῃ. Μεταξὺ δὲ τῶν Ἰσπανῶν, Ὁλλανδῶν καὶ Ἀγγλων θαλασσοπόρων τῆς 15'. ἑκατονταετηρίδος ἀπαντῶμεν τ' ὄνομα τοῦ Κεφαλλῆνος *Ἰωάννου Φωκᾶ* ἀνακαλύπτοντος νέας θαλάσσας, καὶ ἄγνωστα πρὶν αὐτοῦ ἀκροτήρια (α).

Δικαίῳ τῷ λόγῳ λοιπὸν Ἀναστάσιος Μιχαήλ ἐκ Ναούσσης, ὅστις περιῆλθε πολλὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως περὶ τὰ τέλη τῆς 15'. ἑκατονταετηρίδος, ἐν σελ. 11 τοῦ *Περιηγηματικοῦ Πυκτατίου* (β) του προσφωνηθέντος τῇ περιφίμῳ τῶν ἐπιστημόνων *Ἐταιρεία τῆ Βρανδεμβουργικῆ*, ὀνομάζει *φιλέλληνα* τὴν Ἀριστοκρατείαν τῶν Ἑνετῶν ἕνεκα τῆς συνδρομῆς τῆς εἰς τὴν ὑπὸ *Ἰωάννου τοῦ Κοθουρίου* σύστασιν ἐν Παταβίῳ ἑλληνικοῦ

(α) Ὡς Ἀνθίμου Μαζαράκη, Βιογραφίαι τῶν ἐνδόξων Κεφαλλῆνων. Ἐν Βενετίᾳ 1845. εἰς 8. σελ. 15.

(β) Ὅπως ὁ Ἀναστάσιος Μιχαήλ ἐπωνόμασε τὴν περιήγησίν του, ἥτις ἐτυπώθη ἐν Βερολίνῳ περὶ τὸ 1710 ἔτος.

γυμνασίου, προσθέτων εἰς ἔπαινον τῆς τότε τεταπεινωμένης Ἑλλάδος τὰ ἐφεξῆς. — » Ἐχει νῦν ἡ αὐτὴ πρὸς τούτοις καὶ ἐν » πλείεσταις τῶν Ἡπειροτικῶν πόλεων, τῶν Μακεδονικῶν τῶν » Θεσσαλικῶν τῶν Θρακικῶν, τῶν Πελοποννησιακῶν καὶ πάλιν τῶν Κρητικῶν, εἶδη δὲ καὶ τῶν τῆς μικραῖς (γρ. μικρᾶς) » Ἀσίας, Ἰωνικῶν τε καὶ Νησιωτικῶν (γρ. Νησιωτικῶν) περίπου » τῶν τεσσαράκοντα σπουδαστηρίων. » Μεταξὺ δὲ τούτων διακρίνεται τὸ ὑπὸ Ἰωαννιτῶν καλούμενον τοῦ Γκιούμα γυμνάσιον, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξῆλθον τότε σοφοὶ διδάσκαλοι.

Τὰ δὲ συγγράμματα τούτων καὶ τῶν ἐπιλοίπων συναδελφῶν των, οἵτινες ἐδίδασκον εἰς τὰ ἄνω εἰρημένα μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἐτυπώνοντο ἐὰν ἦσαν φιλολογικὰ ἐν Βενετία, ἐν Ὀλλανδία δὲ καὶ ἐν Σαξονία ἐὰν ἦσαν θεολογικὰ κατὰ Λατίνων. Οἱ δὲ μαθητεύοντες Ἕλληνες ἐσυσσωρεύοντο ὅλοι ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Παταβίου, ἢ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἄλλης ἐν Σαξωνία. Τὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας μας βιβλία ἐτυπώνοντο ὅλα ἐν Βενετία ὑπὸ ἑλλήνων τυπογράφων· διότι, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ἑλληνικαὶ τυπογραφαί ἐσύστηθησαν ἐν Βενετία ἐκ τῆς γενετῆς τῆς πολυτίμου τέχνης ταύτης. Καὶ τῷ ὄντι ἐκτὸς τῶν μνησθέντων τυπογράφων, κατὰ τὴν 15^η. ἑκατονταετηρίδα ὑπῆρξεν Ἀνδρέας Κονράδος ἐκ παλαιῶν Πατρῶν, Νικόλαος Σοφιαῖος ἐκ Κερκύρας, καὶ Μιχαὴλ Μαργούριος ὁ μετέπειτα ὀνομασθεὶς Μαξιμὸς Μαργούριος, Ἐπίσκοπος Κυθήρων· κατὰ δὲ τὴν 15^η. ἑκατονταετηρίδα Νικόλαος Γλυκὴς καὶ Νικόλαος Σάρος, ἀμφότεροι ἐξ Ἰωαννίνων· καὶ κατὰ τὴν 16^η. ἑκατονταετηρίδα Δημήτριος καὶ Πάρος Θεοδοσίου ἐπίσης ἐκ τῆς πόλεως Ἰωαννίνων. Κατὰ δὲ τὴν 15^η. ἑκατονταετηρίδα οἱ ἡγεμόνες τῆς Οὐγγροβλαχίας ἐσύστησαν τυπογραφίαν καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ ἐν Ἰασίῳ, ὡς καὶ ἐν Κωνσταντινοπόλει ἐντὸς τοῦ Πατριαρχείου πρῶτος ἐσύστησεν ὁ Πατριάρχης Κύριλλος (ὁ Λούκαρις). Τέλος πάντων περὶ τὰ μέσα τῆς 16^{ης}. ἑκατονταετηρίδος πρῶτος Γεώργιος ὁ Βενδότης ἐκ Ζακύνθου, καὶ μετ' αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ Μαρκίδαί· Πούλιος Θετταλοὶ ἐσύστησαν ἑλληνικὰς τυπογραφίας ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας.

Τόσα δὲ καὶ τόσα ὑπὸ νεωτέρων Ἑλλήνων τυπωθέντα συγγράμματα, καὶ τὰ ὀνόματα τοσούτων λογίων Ἑλλήνων, διὰ τὴν ἑλλειψίν ἐφημερίδων καὶ συνεχῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Εὐρώπης, ἦσαν μέχρι τῶν μέσων τῆς 16^{ης}. ἑκατονταετηρίδος ἄγνωστα ὅχι μόνον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας. Ἄς μὴ μᾶς φανῆ λοιπὸν παράδοξον ἐὰν ὑπῆρχεν ἐν Εὐρώπῃ ἡ δοξασιά, ὅτι οἱ ζῶντες Ἕλληνες, ἢ ὡς τότε ὀνομάζοντο Ῥωμαῖοι, πεσόντος τοῦ Βασιλείου των, ἦσαν ὅλοι βάρβαροι, ἀγράμματοι, καὶ κατώτεροι αὐτῶν τῶν Ἑβραίων (α).

(α) Ἰδε τὸ πᾶνμα ἐπιγραφόμενον Saggio su gli Ebrei e su i Greci dell'abate Compagnoni. Seconda edizione Milano 1802 εἰς 8.

πεπαιδευμένων Ἑλλήνων ἄτχτος ὧν μετὰ τῶν τῆς Εὐρώπης, ἔμεινε φυσικῶς ἄγνωστος εἰς αὐτήν, ὅπου ἐτησίως ἑκατοντάδες φιλολογικῶν ἐφημερίδων καὶ βιβλιογραφικῶν καταλόγων ἐγνωστοποιοῦν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πλέον ἀσημάντων συγγραφέων.

Ὁ σοφὸς καὶ εἰς ἄκρον φιλέλλην Γερμανὸς Κρούσιος πρῶτος αὐτὸς περὶ τὰ τέλη τῆς 15^{ης} ἑκατοντοετηρίδος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ τοῦ συγγράμματός του *Turco-Graecia*, ὅτι ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι ἄνδρες λόγιοι καὶ κάτοχοι τῆς ἀρχαίας παιδείας, ἀναφέρων ὡς τεκμήρια διάφορα πονήματα αὐτῶν. Περὶ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς 17^{ης} ἑκατοντοετηρίδος ὁ ἐκ Ναούσσης Ἀναστάσιος Μιχαήλ, διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐρθέντος *Περιηγηματικοῦ Πυκτιαίου* του, ἀπέδειξεν εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς Γερμανίας τὰ ἤδη ἀκμαζόντα παιδευτικὰ καταστήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς σοφοὺς ἄνδρας μεταξὺ τούτων.

Ἄλλος ὁμογενὴς Χριστόφορος Ἀγγεῖλος Πελοποννήσιος, πρὶν τοῦ Ναουσταίου, ἔγραψε μὲν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ τὸ Ἐγχειρίδιόν του γεγραμμένον εἰς τὴν μιζοβάρβαρον τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, καὶ τυπωθὲν ἐν Κωνταβρυγίᾳ τὸ 1619 ἔτος, περιέχει μόνον τὰ περὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πατρίδος του, ὅχι ὅμως τὴν ἐν αὐτῇ κατάστασιν τῆς παιδείας. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Θεταλὸς Ἀλέξανδρος Ἑλλάδιος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ λατινιστὶ γεγραμμένῳ καὶ ἐπιγραφομένῳ *Status praesens Ecclesiae Graecae, in quo etiam causae exponuntur cur Graeci moderni Novi Testamenti editiones in graeco-barbaro lingua factas acceptare recusant*, ἄνευ σημειώσεως τόπου, 1714. Ἐκ τούτων γίνεται ὀφθαλμῶν, ὅτι ἀπατάται μεγάλως ὁ Ἰατρὸς Κ. Σοφοκλῆς Κ. Οἰκονόμος γράφων, ἐν σελ. 3—4. τοῦ περὶ Μάρκου τοῦ Κυπρίου φυλλαδίου του, . . . « οὐ διέλιπον ἄνδρες » ἐπὶ παιδείᾳ διάσημοι τὴν Ἑλλάδα κοσμοῦντες, καὶ ἄλλοι κατὰ » τὴν σοφὴν Εὐρώπην διάτρίβοντες. Οὗτοι δὲ καὶ πρὸς τοὺς τότε » δυσμενεῖς κατηγόρους τῶν Ἑλλήνων Εὐρωπαίους ἐγκαίρως ἀ- » πήρησαν, καὶ διέγραψαν οὐ μεμπτὴν εὔσαν καὶ κατ' ἐκείνους » τῶν χρόνων τὴν κατάστασιν τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείας. Ἐκ » τούτων εἶπιν ὅτε Χριστόφορος, ὁ τοῦτικλην Ἀγγεῖλος, καὶ » Ἀλέξανδρος Ἑλλάδιος, Θεσσαλὸς ἀγῆρ, οἵτινες ἔγραψαν » πολλὰ καὶ κατὰ ἀπολογούμενοι ὑπὲρ τῶν ἰδίων ὁμογενῶν. (6) » Τὰ ὅσα ὅμως ὁ Ἰατρὸς Οἰκονόμος ἐξ Οἰκονόμων προσθέτει ὑπὲρ Ἑλλήνων εἶπιν ὀρθὰ καὶ ἔνεκα τούτου τὰ ἐπαναλαμβάνω— » Ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς Μολδαβίας ἡγεμὼν Δημήτριος ὁ Κωντιμήρης » (*Histoire de l'Empire Ottoman*,) οὐ μόνον ἐξεσύριξε τὴν ἀ-

(6) Ὁ πολυμαθὴς συγγραφεὺς τοῦ περὶ Μάρκου τοῦ Κυπρίου φυλλαδίου δὲν ἔλαβε βεβαίως ἀπὸ χεῖρας τὸ βιβλίον τοῦ Χρισ. Ἀγγεῖλου· ἀλλῶς δὲν ἤθελε νοθεύσει καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ βιβλίου τούτου ἣτις ἔχει οὕτω· « Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σήμερον εὐρισκομένων Ἑλλήνων Ἐγχειρίδιον » καὶ ἔχει « Ἐγχειρίδιον, περὶ τῆς καταστάσεως τῆς τε βοιωτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, εἰς ἀπλὴν ὀρθότητα. » Ἴδε τὸν Ἀριθ. 73 τοῦ πρώτου καταλόγου.

» πάτην τῶν ξένων Κριτικῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν συγγρο-
 » νους πεπαιδευμένους ὁμογενεῖς παρέβαλε πρὸς τοὺς περιφημοτάτους
 » τῶν ἀρχαίων, ὅπερ, εἰ καὶ ὑπερβολικώτερον εἰρημένον δοκεῖ,
 » ἀλλ' ὅμως ἀποδεικνύσιν (γρ. ἀποδείκνυσιν) ὅτι ὑπῆρχον καὶ τότε
 » σοφοὶ ἄνδρες ἐν τῇ Ἑλλάδι, οἵτινες, εἴγε διέτριβον ἐπὶ τῆς
 » Εὐρώπῃς, ἐμελλον κακεῖ θαυμασθήσεσθαι πάντες, ὡς ἔκρινεν ὀρ-
 » θῶς ὁ περικληθεὶς Βιλλεμαῖνος. (Villemain. Lascaris vol. 2.
 » p. 136) ».

Μετὰ δὲ τὸν Καντιμήρη καὶ ὁ μέγας Εὐγένιος, ἐν τῇ Λογι-
 κῇ του, καὶ ὁ σοφὸς Μελέτιος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ του, καὶ
 ὁ λόγιος Βενδότης ἐν τῇ Προσθήκῃ τῆς ἱστορίας ταύτης, καὶ Προ-
 κόπιος ὁ Μοσχοπολίτης ἐν τῷ σχεδιασματικῷ, ἐκδοθέντι ὑπὸ
 Φαβρικήου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ βιβλιοθήκῃ του, ἐπληρίθησαν τοὺς εἰς
 τὸν καιρὸν τῶν ζῶντας πεπαιδευμένους Ἕλληνας οἱ τρεῖς τελευ-
 ταῖοι μάλιστα ἀνήγγειλαν καὶ τὰ συγγράμματα πολλῶν ἐξ αὐτῶν.
 Ὅλοι δὲ αἱ μαρτυρίαι αὗται ἦσαν ὡς Πάρεργα καὶ μικροτάτην
 ὠφέλειαν ἐπροξένησαν εἰς τὴν φιλολογίαν μας. Εἰς ἓνα φιλέλληνα
 Γερμανόν, ζῶντα περὶ τὰ τέλη τῆς ἡ. ἐκατονταετηρίδος, τὸν πολυ-
 μαθῆ Ἰωάννην Ἀλβέρτον Φαβρικήον, ἀνίκει ἡ λαμπρὰ ἰδέα νὰ
 δημοσιεύσῃ τὴν περιγραφὴν τῶν ἤδη τυπωθέντων καὶ ἀνεκδότων
 ποιημάτων ὑπὸ νεωτέρων Ἑλλήνων συντεθέντων. Ἡ δεκαεσσα-
 ράτομος ὅμως Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη του (γ) ἕνεκα τῆς μεγάλης
 τιμῆς αὐτῆς καὶ τῆς λατινικῆς γλώσσης εἰς ἣν συνετάχθη, δὲν
 ἔγινε Βιβλίον κοινὸν μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων, καὶ ὀλίγοι μόνον
 πεπαιδευμένοι Ἕλληνες ἐδυνήθησαν νὰ τὴν ἀναγνώσωσι καὶ νὰ
 ὠφεληθῶσι.

Περὶ τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς παρούσης ἐκατονταετηρίδος ὁ σεβάσμιος
 ἀγωνιστὴς τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας Ἄνθιμος Γαζῆς, καὶ ὁ
 λόγιος Δημήτριος Ἀλεξανδρῆς διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς δι-
 τόμου Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Καθρέπτου
 ἔδωκαν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς τῶν μόνον τὴν καταγραφὴν τῶν σοφῶν
 Ἑλλήνων καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους γρό-
 νους μέχρι ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ δὲ Γεώργιος Ζα-
 βείρας ὁ Σιατιστεὺς, αἰσθανόμενος τὴν ἔλλειψιν πλήρους καταγραφῆς
 τῶν συγγραμμάτων, ὅσα ἐτυπώθησαν ὑπὸ νεωτέρων Ἑλλήνων ἀπὸ
 πτώσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν ἡμερῶν του, ἔσπευεν
 αὐτὸς πρῶτος ν' ἀναπληρῶσῃ τὸ κενὸν τοῦτο τῆς ἡμετέρας φιλο-
 λογίας, συντάξας τὴν Βιογραφικὴν εἰδήσιν τῆς ζωῆς καὶ τῶν
 συγγραμμάτων ὄλων τῶν πεπαιδευμένων Γραικῶν, καὶ τῶν ὀ-
 ποίων ὁ ἀριθμὸς φθάσει ἕως 500 ἀπὸ ἀλώσεως Κωνσταντι-
 νουπόλεως μέχρι τοῦ 1804 ἔτους, ὡς ἀνήγγειλεν εἰς τὸ πανελ-
 λήμιον Ἄνθιμος ὁ Γαζῆς διὰ τῆς ἐφημερίδος του Ἐρμού τοῦ

(α) Αἰνίττομαι τὴν Α'. ἔλδοσιν ἢ δευτέρα ἐπίδηρῶμεθα ὑπὸ Ἀρλεσίου εἶναι δωδι-
 κάτομος, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἔχει ἀνάγκην ἐπίδηρῶσεως.

Λογίου κατά τὸ 1812 ἔτος σελ. 194. α' Ὁ θάνατος δὲν ἄφησε τὸν μακαρίτην Ζαβείραν, λέγει ὁ Γαζῆς, νὰ βάλῃ εἰς καλητέραν τὰξιν, ὡς ἤϋχετο, τὸ πολύπονον ἔργον του, καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦτο κείται, κατὰ τὸ παρὸν παρ' ἐμοί, καὶ ἐτοιμάζεται πρὸς ἔκδοσιν. Μέχρις ὅμως τῆς σήμερον δὲν ἐξεδόθη, καὶ κείται εἰς τὰς χεῖρας ἐνὸς τῶν διαδεχθέντων τὴν ἔκδοσιν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, ὅτε διὰ προτροπῶν φιλογενῶν τιῶν ἀνεφάνη ἡ φιλογολογικὴ ἐφημερίς αὕτη κατὰ τὸ 1816 ἔτος.

Ἐν τούτοις ὁ φιλογενὴς Ἀνθιμος Γαζῆς ἠθέλησεν, ὡς φαίνεται, νὰ δώσῃ σύντομόν τινα περίληψιν τοῦ πονήματος τοῦ Ζαβείρα, ἐκδίδων ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῆ τοῦ 1811 καὶ 1812 ἔτους τὴν καταγραφὴν τῶν λογίων Ἑλλήνων καὶ τῶν συγγραμμάτων τούτων ὑπὸ τ' ὄνομα *Γραμματεία τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων*, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους (1811) καὶ ἀνατρέχουσα μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος. Προσέτι τόσον ὁ Ἀνθιμος Γαζῆς ὅσον καὶ ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, καὶ ὁ μακαρίτης Σ. Κοκκινάκης, δὲν ἐλείψαν ν' ἀναγγέλωσιν εἰς τὸ Πανελλήνιον τὴν ἔκδοσιν τῶν νεοφανῶν βιβλίων, ἐκδίδοντες συνάμα τὴν περὶ τούτων κρίσιν των καὶ ἐπίστευον τὴν βιογραφίαν τῶν συγγραφέων. Τοῦτο ἔπραξαν καὶ ὁ *Τηλέγραφος* καὶ ἡ *Καλλιόπη*, ἑτεραι φιλογολογικαὶ ἐφημερίδες, αὗτινες ἐκδίδοντο ἐπίσης ἐν Βιέννῃ, ὡς ἡ *Ἀθηνα* καὶ ἡ *Μέλισσα* αὗτινες ἐκδίδοντο ἐν Παρισίοις.

Τὴν δ' ἐλλείψιν τοῦ Καταλόγου τῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων Γραμματείας ἠσθάνθη καὶ ἐγὼ πραγματικῶς ὅτε παρὰ τοῦ ἀοιδίμου εὐεργέτου τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, κόμητος Φρειδερίχου Γυίλφορδ, προτεκλήθη νὰ ἀναδεχθῶ τὰ χρέη τοῦ Ἐπιστάτου τῆς Βιβλιοθήκης τῆς παρ' αὐτοῦ ἐν Κερκύρα συστηθείσης Ἀκαδημίας (α). Ὁρεσόμενος λοιπὸν ἐκ τῆς καλῆς εὐκαιρίας τοῦ νὰ ἔχω ἀνά χεῖρας τὴν ἕως τότε ὑπάρχουσαν μεγαλητέραν συλλογὴν τῶν διάφορων εἰς τὴν ἀρχαίαν ἢ εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν γλώσσαν τοπωθέντων βιβλίων ὑπὸ νεωτέρων Ἑλλήνων, ἔσπευσα νὰ συντάξω τὸν Κατάλογον αὐτῶν κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν, ἀκριβῶς ἀντιγράφων τὴν προμετοπίδα ἐκάστου συγγράμματος. Φυλάττων τὴν τάξιν ταύτην ὁ ἀναγνώστης τοῦ Καταλόγου μου εὐκόλως ἠδύνατο ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, οὕτως εἰπεῖν, νὰ γνωρίσῃ τὰς προσόδους τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείας καὶ γλώσσης· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἱστορικὴν εἰδησιν περὶ τῆς πατρίδος ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐκάστου συγγραφέως, ἐκδότου ἢ φιλομούστου ἀνδρὸς, διὰ δαπάνης τοῦ ὁποίου τὸ βιβλίον εἶχε τυπωθῆ.

Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ γενναιοτάτου φιλέλληνος Γυίλφορδ παραιτηθεὶς ἐγὼ ἑκουσίως κατὰ τὸ 1830 ἔτος (β) ἐκ τῆς ἐντίμου

(α) Ἴδε τὰ παρ' ἐμοῦ τυπωθέντα ἐν Ἀθήναις (1846) Βιογραφικὰ ἱστορικὰ ὑπομνήματα περὶ τοῦ κόμητος Γυίλφορδ καὶ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας. σελ. 61.

(β) Ἴδε τὸ αὐτὸ πόνημα σελ. XVII.

και ήτύχου έπιστασίας τής ήδη κερματισμένης Βιβλιοθήκης τής 'Ιονίου 'Ακαδημίας, και έλθών εις 'Ελλάδα, έσκόπευον να έκδόσω εις τό τέλος τής παρ' έμου σχεδιασθείσης Ιστορίας τής 'Ιονίου Βιβλιοθήκης, και του ένδόξου θεμελιωτού τής έν Κερκύρα 'Ακαδημίας τόν ρηθέντα Κατάλογον.

'Ιδιαίτεροι δέ περιστάσεις και αι τότε πολιτικάι τής 'Ελλάδος άνωμαλίας, αίτινες με ύπεχρέωσαν ν' άπομακρυνθώ έξ αυτης δι' άρκετόν καιρόν (α), δέν μοι επέτρεψάν τά μέσα να πραγματοποιήσω τήν έπιθυμίαν μου ταύτην μέχρι του 1845 έτους, οτε ουστηθείσης τής πολιτικής τε και φιλολογικής έφημερίδος, του *Παναρμονίου*, και προσκληθείς παρά του έντίμου και λογίου συντάκτου αυτης να τόν συνδράμω με άρθρα φιλολογικά, παρέδωκα εις αυτόν τό χειρόγραφον του μνησθέντος Καταλόγου, του όποιου ή έκδοσις ήτον ώς έπιφυλλίς τής ρηθείσης έφημερίδος. Κατά συμβουλήν δέ διαφόρων φίλων του ο πρό ένός περίπου έτους άποθανών *Μιχαήλ Πατρικιος* έκδότης του Παναρμονίου, έζήτησε και έλαβε παρ' έμου τήν άδειαν να έκδώτ η εις χωριστόν τόμον τόν περι ού ο λόγος Κατάλογον έλπίζων ο μακαρίτης να ώφελήσ η τό έθνος του, και να ώφεληθ η και αυτός από τήν έκδοσίν του, άγνωών οτι τοιούτου είδους πονήματα δυσκόλως πωλοϋνται έν 'Ελλάδι.

Γά έφεξής άρθρα δικόρων έφημερίδων τών 'Αθηνών, τά όποια αναφέρω έδώ οχι προς άλαζονίαν, άπαγε! (διότι γνωρίζω τάς περι τήν παιδείαν μικράς μου δυνάμεις,) αλλά προς άπόδειξιν τής έλλείψεως, ήν ήσθάνοντο έλοι οι φιλόλογοι τοιούτου έργου, και τής ευχαριστήσεως του νόημονος κοινού μαρτυροϋσι δέ και τήν ευνοικήν ύποδοχήν ήν ο Κατάλογος μου, άν και άτελής, έπειδή δέν έπεριλάμβανεν είμη τά βιβλία του αιδίμου Κόμητος Γουίλφορντ, έλαβεν από τήν όμήγυριν τών λογίων άνδρων του 'Ελληνικού γένους και ξένων έθνών.

Ίδου τά ρηθέντα άρθρα. *ΑΙΩΝ* αριθ. 624. *τετάρτη*, 23 Μαΐου 1845. « Έκ του έν 'Αθήναις τυπογραφείου ή *Πανελλ.ηνικ*ς έδημοσιον ευθη ήδη Κατάλογος τών από τής πτώσεως τής Κωνσταντινουπόλεως μέχρι του 1841 (γρ. 1821) τυπωθέντων βιβλίων παρ' έλλήνων » εις τήν όμιλουμένην ή εις τήν αρχαίαν έλληνικήν γλώσσαν. συντεθείς ύπό Ανδρέου Παπαδοπόλου Βρετού, κτλ. » Ο Κ. Παπαδόπουλος έξηγεΐται δια του προλόγου του, όπόσην και ήδη κατέβαλε προσπάθειαν, εις τό πολύπονον άληθώς τοϋτο έργον, τό όποϊον από του 16 αϊώνος αρχόμενον τελευτά κατά χρονολογικήν τάξιν μέχρι του 1821. Δια τής συλλογής ταύτης δεικνύεται τής γλώσσης ή πρόδος και ώς επί πίνακος ή ζωη όλων τών εις τήν μακράν ταύτην περίοδον έλλήνων συγγραφέων. Η συλλογή αυτη καθίσταται πολλῶ αναγκαίαν εις τήν σπουδάζουσαν νεολαίαν και

(α) Ίδε τήν περι τής έν 'Ελλάδι πολιτικής μου διαγωγής 'Απολογία τυπωθεϊσα έν 'Αθήναις κατά τό 1838 έτος ύπό τ' ένομα = 'Ιστορική Έκθεσις τής έφημερίδος ο 'Ελληνικός Καθρέπτης. »

ὡς τοιαύτην τὴν συνιστῶμεν, ἀποδίδοντες πρὸς τὸν φιλόπονον καὶ πατρι-
 ὴτην Κ. Βρετὸν φόρον δικαίων ἐπαίνων καὶ κοινῆς εὐγνωμοσύνης (α).
 « *ΑΘΗΝΑ*, ἀριθμὸς 1220 *Μαῖου* 26, *Σάββατον*, 1845.
 — ο *Κατάλογος τῶν ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντι-
 νουπόλεως μέχρι τοῦ 1821 τυπωθέντων Βιβλίων* κτλ. Ἡ
 γραμματολογία ἢ φιλολογία εἶναι ἡ ἀληθῆς εἰκὼν τῆς διανοητικῆς,
 ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τῶν πεπαιδευμένων ἔθνων, καὶ ἡ
 βιβλιογραφία οὐσιωδέστατος πρὸς γνῶσιν αὐτῆς μέσον καὶ βοήθημα.
 Ἡ νεωτέρα ἑλληνικὴ φιλολογία, ἀπὸ τῆς δυστυχοῦς ἀλώσεως τῆς
 Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
 ἀγῶνος πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς χώρα ἀγνωστος εἰς τοὺς περισσο-
 τέρους. Πολλὰ ὀλίγοι γνωρίζουσι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος κατα-
 βεβλημένον ὑπὸ μεγίστων δυστυχημάτων καὶ βεβαρυμένον ὑπὸ
 βαρβαρικοῦ ζυγοῦ, δὲν ἔπαυσεν ὁμως ποτὲ, ἂν καὶ σποραδικῶς,
 ἐξ αἰτίας τῆς τυρανίας, νὰ καλλιερῆ τὰς μαθήσεις. δὲν εἴμεινε
 ξένον εἰς καρμίαν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν, γενομένην εἰς τοὺς
 ἐλευθέρους, καὶ εὐδαίμονας τῆς Εὐρώπης λαοῦς, ἀλλ' ὅτι μὲ
 εὐγενῆ ζῆλον ἐπροσπάθει πάντοτε νὰ φυλάττῃ ἀδιάκοπον τὴν
 διανοητικὴν σειρὰν, ἥτις τὸ συνέδεε μὲ τοὺς ἐλευθέρους αὐτοῦ προ-
 γόνους. Κατὰ δυστυχίαν ἐπειδὴ διὰ τὴν τότε κατάστασιν τοῦ ἔθνους
 δὲν ὑπῆρχον μῆτε βιβλιοπῶλαι, μῆτε βιβλιοθήκαι, τὰ παρ' ἑλλήνων
 ἐκδιδόμενα συγγράμματα διεσκορπίζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκδοσιν
 μεταξὺ τῶν συνδρομητῶν καὶ λοιπῶν φιλομούσων καὶ φιλομαθῶν,
 καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν ἐγένοντο ὄχι μόνον δυσεύρετα,
 ἀλλὰ εἰς τοὺς περισσοτέρους παντελῶς ἀγνωστα. Πρῶτος καὶ μό-
 νος, ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, ὁ φιλελληνικώτατος Κόμης Γυίλφορντ
 συνήγαγεν ὅσον τὸ δυνατόν πλουσιωτέραν βιβλιοθήκην τῶν συγγραμ-
 μάτων τῶν νεωτέρων ἑλλήνων, πλὴν ἀτελῆ καὶ ταύτην διὰ τὸ
 δυσεύτερον τῶν βιβλίων. Ὁ κατὰ τὴν Οὐγγαρίαν βιώσας καὶ ἀπο-
 θανὼν Γεώργιος Ζαβείρας, Σιατιστεύς, βλέπων τὸν κίνδυνον τῆς
 ἀπολείας ὄχι μόνον τῶν ἐκδεδομένων συγγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ
 αὐτῶν τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων, συνέγραψε βιβλιογραφικὴν
 ἐκθεσιν περὶ τῆς ζωῆς, καὶ περιγραφῆν τῶν συγγραμμάτων τῶν
 πεπαιδευμένων ἑλλήνων, ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπό-
 λεως μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1805. Ἀλλὰ
 τὸ συγγραμμάτιον αὐτὸ, πολῦτιμον κατὰ πολλοὺς λόγους εὐρισκο-
 μενον εἰς χεῖρας γνωστοῦ λογίου ἀνδρὸς ἐν Ἀθήναις μένει
 ἔτι διὰ λόγους εἰς ἡμᾶς ἀγνώστους, ἀνέκδοτον. Χρεωστεῖται
 λοιπὸν πολλὴ χάρις ἐκ μέρους τῶν πεπαιδευμένων εἰς τὸν Κ. Πα-
 παδόπουλον Βρετὸν, χρηματίσαντα ἔφορον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ

(α) Τὸ διὰ τὸ φιλέτιμόν μου κολακευτικὸν ἄρθρον τοῦτο τοῦ λογίου καὶ φίλου συν-
 τάκτου τοῦ Αἰῶνος Κ. Γωίνου Φιλήμονος ἐδημοσιεύθη καὶ ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς
 Σμύρνης ἢ Ἀμάλθειαι. Ἀρτίτω δὲ σήμερον τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, ἵνα ἐκφράσω τὴν εὐ-
 γνωμοσύνην μου πρὸς τὸν ἀγνωστον εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ φιλογενῆ συντάκτην αὐτῆς.

κόμητος Γυίλφορδ, διι συντάξας χρονολογικόν αὐτῆς κατάλογον ἐπροθυμήθη γὰ ἐκδόσθαι αὐτὸν διὰ τοῦ τύπου πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφελειαν τῶν φιλολόγων ἑλλήνων πλουτισθέντα καὶ μὲ προσθήκας βιβλίων μὴ περιεχομένων εἰς τὴν Γυίλφορδειον βιβλιοθήκην. Ἐὸ ἔργον τοῦ Κ. Παπαδόπουλου χρησιμώτατον καθ' ἑαυτὸ καὶ λίαν ἀξίεπαινον θέλει χρησιμεύσει βεβαίως πολὺ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα τοῦ συγγράμματος τοῦ Ζαθεΐρα ἐκδότην.»

Ἀπεξάρτητος, ἀριθ. 147, Κυριακὴ Μαΐου 1845. — « Μεταξὺ τῶν μᾶλλον ὠφελειαντῶν τὸ ἔθνος διὰ τῶν συγγραφῶν τῶν εἶναι καὶ ὁ ἀξιότιμος καὶ πεπαιδευμένος ἀνὴρ Κ. Ἀνδρέας Παπαδόπουλος Βρεττός, συγγραφεὺς πολλῶν ἀξιολόγων ποιημάτων καὶ ἀνακαλυπτῆς οὗ Πιλήματος. Διαπονήσας οὗτος ἐσχάτως ἐξέδωκε *Κατάλογον τῶν ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1821 τυπωθέντων βιβλίων παρ' ἑλλήνων* κτλ. τὸ μάλιστα χρήσιμον διὰ τὴν φιλολογίαν μας καὶ ὅλως ἀξίον τοῦ διαπονήσαντος. Ἐὸ ἔθνος ἀδικεῖ παραμελοῦν τοὺς ἀνδρας τούτους, δεῖ εἶναι νὰ τοὺς ἀνταμοιβῆ καὶ οὕτω νὰ ἀναζωπυρῆ τὰ σῶτα αὐτὰ ὑπόσχονται τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐζωίαν του. Σὺ δὲ, Παπαδόπουλε Βρεττέ, μὴ κάμνε μοχθῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους σου.» *Χρόνος, ἀριθ. 50, σάββατον 2 Ἰουρίου 1845.* — « Ὅσον ἐπιθυμητὴ καὶ συγχρόνως δυσκατόρθωτος ὑπάρχει ἡ σύνταξις τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπὸ πτώσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι ἡμῶν, τοσοῦτον μᾶλλον εἶναι ἐπιθυμητὴ καὶ δύσκολος ἡ περὶ φιλολογίας καὶ γραμματολογίας τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐρευνα. Πρὸς ὁπωστοῦν δὲ ἐξομάλυνσιν τῆς δυσκολίας ταύτης ὁ ἰατρός κύριος Α. Παπαδόπουλος Βρεττός ὁ ποτε ἀξίως διευθύνων τὴν Ἀκαδημαϊκὴν ἐν Κερκύρα Βιβλιοθήκην τοῦ αἰοδήμου Γυίλφορδ, ἐξέδωκε *Κατάλογον τῶν ἀπὸ πτώσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι 1821 τυπωθέντων παρ' ἑλλήνων βιβλίων κατὰ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀρχαίαν τε καὶ νέαν.* Ἀποδίδοντες τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν εἰς τὸν Κ. Παπαδόπουλον διὰ τὸ ὠφέλιμον τοῦτο ἔργον, ἐπευχόμεθα νὰ ἐνθαβρυνθῆ πρὸς τελειοποίησιν αὐτοῦ διὰ προσθήκης τῶν μετὰ τὴν ἀνωτέραν ἐποχὴν ἐκδοθέντων βιβλίων, τῆς τεχνικότερας καὶ εὐμεθοδεστερας διατάξεως τῶν συγγραφέων τε καὶ συγγραμμάτων αὐτῶν, πρὸς δὲ τούτοις, διὰ τῆς ὅσον τὸ δυνατόν Βιογραφικῆς εἰδήσεως σῶν συγγραφέων. Ἀλλὰ τὸ ἔργον ὄν πολὺμοχθον καὶ σπουδαῖον ἀπαιτεῖ βεβαίως περὶ τὴν ἐγκάρδιον καὶ θερμὴν ἀπάντων τῶν ἑλλήνων εὐχὴν καὶ τὴν τὰ μάλιστα προαγωγὸν εὐνοίαν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, περὶ πολλοῦ ποιουμένης τὴν εὐκλειαν καὶ τὴν εἰς τὰ κρείττω πρόοδον τοῦ ἔθνους.»

Ὁ Courrier d' Orient, ἀριθ. 41, Lundi 9 Juin 1845. « M. Papadopoulos-Vretos favorablement connu du monde savant en Italie et en France par ses travaux littéraires et historiques, ainsi que par sa découverte du *Pilima*, es-

i.
spèce de feutre dont les anciens se servaient comme arme défensive dans les combats, vient de publier le *Catalogue des livres imprimés en grec moderne ou en grec ancien, par des Grecs, depuis la chute de Constantinople jusq'en 1821*. Quoique ce Catalogue ne soit pas complet, comme le fait remarquer M. Papadopoulo lui-même, toutefois ce travail bibliographique est le plus complet qui ait paru jusqu'à aujourd'hui, et remplit un vide qui se faisait remarquer dans la littérature. C'est un grand service toujours que M. Papadopoulo a rendu à la littérature grecque moderne, et dont le monde savant lui saura gré. En effet, par la seule lecture de cet intéressant Catalogue on aura une idée précise des travaux littéraires des grecs-modernes et du progrès de leur langue, depuis le commencement du XVI siècle jusqu'à la fin de l'année 1821. »

'O Courrier d'Athènes, ἀριθ. 6. jeudi 19 Juin 1845. — M. André Papadopoulo-Vreto, ancien bibliothécaire de l'Université ionienne, membre correspondant de plusieurs Académies, etc. etc. vient de publier un *Catalogue des livres, imprimés en grec moderne ou en grec ancien par des Grecs depuis la chute de Constantinople jusq'en 1821*. Ce Catalogue résultat de beaucoup de recherches et d'un travail assidu comprend une période de plus de trois siècles. On y voit le développement progressif de la langue, ainsi que quelques détails sur les auteurs Grecs qui ont figuré pendant cette longue période. Cet ouvrage ne sera pas sans utilité pour ceux qui se livrent à une étude approfondie de la langue grecque. En accordant à l'auteur de justes éloges pour le zèle qu'il a mis dans ce travail, nous l'engageons à poursuivre des recherches qui intéressent éminemment la littérature nationale. »

Καὶ ἡ ἐν Νεαπόλει ἐκδιδομένη φιλολογικὴ ἐφημερίς ἢ *Lucifero* (ὁ Ἐωσφόρος) καταχωροῦσα ἐν τῷ Ἀριθ. ὑπὸ ἡμερομηνίας 3 Σεπτεμβρίου 1845 περὶ τοῦ ῥηθέντος Καταλόγου διεξοδικώτατον ἄρθρον, δίδει τέλος εἰς τοῦτο μὲ τὰς λέξεις ταύτας. Il nome del Cav. Papadopulo è chiaro abbastanza nella repubblica letteraria; e noi che l'abbiamo avuto a condiscipolo nel Real Collegio del Salvatore, conosciamo da vicino quanto egli è ardentissimo amatore delle lettere e dell' onore del proprio paese, impugnando, come leggiamo nei fogli greci, continuamente la sua penna infocata a rivendicare l' onore patrio dalle calunnie che gli vengono lanciate d'oltre i monti e d' oltre i mari. Che continui il Cav. Papadopulo ad illustrare la patria letteratura collo stesso

ardore come ha finora praticato, che i suoi concittadini non meno che i filelleni tutti gli resteranno non poco tenuti. — *Tommaso Semmola.* ὁ ἐστὶ εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν.

— « Τὸ ὄνομα τοῦ Κ. Παπαδοπούλου Βρετοῦ εἶναι ἀρκετὰ γνω-
 » στὸν εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον, καὶ ἡμεῖς οἵτινες τὸν εἶχομεν
 » συμμαθητὴν ἐν τῷ Βασιλικῷ Λυκείῳ τοῦ Σωτήρος, γνωρίζομεν
 » ἐκ τοῦ πλησίου, πόσον οὗτος εἶναι ἐνθερμότατος ἐραστὴς τῆς φι-
 » λολογίας καὶ τῆς δόξης τῆς πατρίδος του, μεταχειριζόμενος πάν-
 » τοτε τὸν πυρῶδη κάλαμόν του, ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς ἐλ-
 » ληνικαῖς ἐφημερίσι, πρὸς ἐκδίκησιν τῆς τιμῆς τοῦ ἔθνους του
 » κατὰ συκοφαντιῶν τινων, ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ὄντων καὶ πέραν
 » τῶν ὁρέων καὶ τῶν θαλασσῶν τῆς Ἰταλίας (α). Ἄς ἀκολου-
 » θήσῃ ὁ Κ. Παπαδόπουλος νὰ κοσμήῃ τὴν πάτριον φιλολογίαν
 » μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν, ἣν μέχρι τοῦδε ἔδειξεν, καὶ τότε οἱ
 » συμπατριῶταί του καὶ οἱ φιλέλληνες ὄλοι θέλουσιν εὐγνωμονεῖ
 » πρὸς αὐτόν. *Θωμᾶς Σέμμιολας.* »

Ἐν τούτοις διάφοροι ἐν Εὐρώπῃ φίλοι μου, ἐν ᾧ δι' ἰδιαίτερον ἐπιστολῶν μὲ συνέχαιρον διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Καταλόγου μου, μ' ἐπαρακινούσαν συγχρόνως νὰ μὴν ἀφήσω ἀτελεῖς τὸ ἔργον μου· μεταξὺ δὲ τῶν φιλικῶν ἐπιστολῶν τούτων ἐκεῖναι αἵτινες ἔκαμαν εἰς τὸ πνευμά μου τὴν μεγαλητέραν ἐντύπωσιν, εἰσὶν αἱ τοῦ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μου φίλου μου καὶ συμμαθητοῦ, τοῦ γνωστοῦ διὰ τὰ φιλολογικὰ συγγράμματά του, καὶ ἐν Βενετίᾳ Καθηγητοῦ, Δόκτωρος *Αἰμιλίου Τυπάλδου*, καὶ τοῦ Ἱεροδιδασκάλου Ἀρχιμανδρίτου *Ανθίμου Μαζαράκη*, Βιογράφου τῶν ἐνδόξων συμπολιτῶν τοῦ Κεφαλληνῶν. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ὁ πρῶτος μοι ἔγραψεν ἵνα μ' ἐνθουσιάσῃ πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐπιπόνου ἔργου μου.

α Ἐν Βενετίᾳ 12 Ἰουλίου 1845. Φίλιτατέ μοι, πολλὰ εὐχάρηστος ἦτο διὰ ἐμέ ἡ τελευταία σου ἐπιστολή, ἀναγγέλουσα δῶρα καὶ χαροποιὰς εἰδήσεις. Ἀναντιρρήτως δὲ δᾶρον πλέον πολῦτιμον τοῦ Καταλόγου σου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λάβω. Οὗτος θέλει διαχύσει οὐκ ὀλίγον φῶς περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἡμετέρας φιλολογίας ἀπὸ ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς ἐνδόξου ἡμῶν ἀναγεννήσεως. Ἄνευ τοιαύτης κραταιᾶς βοήθειας οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γράψῃ βασιμίως τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας ἐνός λαοῦ, ὅστις καὶ ἐν μέσω τοῦ σκληροῦ ζυγοῦ ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἐσβέσθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ δὰς τῆς μαθήσεως, κληρονομηθείσης ἐκ τῶν προγόνων του.

(α) Ὁ Φιλέλληνας συντάκτης τοῦ ἄρθρου τούτου αἰνίττεται ἀναμφιβόλως τὰ παρ' ἐμοῦ γραφέντα ἄρθρα κατὰ τῶν συκοφαντιῶν ἀρχαιολόγου τινος ἐκ τῆς Βελγίας καὶ δημοσιευθέντα ἑλληνο γαλλιστί, ἐν τῇ ἐφημερίδι ὁ Ἑλληνικὸς Παρατηρητὴς *L'Observateur grec*, ἀριθ. 129, τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1844. Ἐνεκα δὲ τοῦ πατριωτισμοῦ μου ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος *Le Bas* (Λὲ Βὰς) ἔγραψε κατ' ἐμοῦ ἄρθρον πικρότατον τὸ ὅποιον ἐδέχθη εἰς τὰς στήλας τῆς ἡ ἐν Ἀθήναις γαλλιστί ἐκδιδομένη ἐφημερίς ὁ Μυνήτωρ παρ' ἐνὸς Πυγμαίου Γάλλου, μισθοδοτούμενον νὰ ἐξυβρίξῃ τοὺς Ἕλληνας ὅσοι δὲν εἶναι προσωπικοί του φίλοι. Μὲ ἱκανοποίησαν δὲ ἀρκετὰ αὐτοθελήτως ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκδοθεῖσαι ἀπαντήσεις τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Συνενοσέως, καὶ τοῦ *Courrier d'Athènes*.

Τὸ δὲ ἔργον σου ἂν καὶ πολὺ ὠφέλιμον, δὲν τὸ θεωρῶ ὅμως εἰμῆ ὡς τὸ πρῶτον βῆμα ὅπερ ἔκαμες ἐν τῇ δυσκόλῳ ὁδῷ. Ὁρεῖλαις τῶρα νὰ διευθυθῆς πρὸς ὄλους τοὺς Ἕλληνας, ἵνα ἐμψυχωμένοι οὗτοι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ὠρελήσωσι τὴν ἐθνικὴν φιλολογίαν σὲ προμηθεύσωσι ὅλας τὰς προσθήκας, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην τὸ βιβλίον σου. Ἐν τούτοις τὸ ἔργον σου εἶναι μεγάλης ὠφελείας, καὶ ἀγκαλὰ εἰς τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις ἢ δοκιμὴ μόνη εἶναι ἀξιέπαινος, μ' ὄλον τοῦτο ψυχῇ, ὡς ἡ ἐδική σου, δὲν πρέπει νὰ εὐχαριστηθῆ εἰς αὐτὸ μόνον. Κάννω τὰς ἐνθερμοτέρας εὐχὰς νὰ φανῆ πρὸς σὲ γενναῖος ὁ Βασιλεὺς, ἵνα δυνηθῆς νὰ ἐγείρῃς πρεπόντως ἐν μνημεῖον τοσοῦτον ἔνδοξον διὰ τὸ ἡμέτερον ἔθνος. »

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ δευτέρου. — « Ἐξοχώτατε καὶ προσφιλεστατέ μοι Κύριε, Πολύτιμον μὲ ἦτον πάντοτε κάθε σας φιλικὸν δῶρον, ὡς δεῖγμα τῆς τοσαύτης πρὸς ἐμὲ καλοκάγαθίας σας τὴν ὁποίαν ὡς εἰλικρινῆς φίλος, διασώζετε καὶ μακρὰν εὐρισκόμενος τὸ τοῦ Καταλόγου σας, ὅμως, σὰς ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι μ' ἔχαροποίησε μεγάλως. Τὸ πονημάτιόν σας τοῦτο εἶναι ἐν πραγματικῶν εὐεργετήμα πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ὅσοι δύνανται νὰ τὸ ἐκτιμῆσωσιν ἀξίως δὲν θέλουσιν ἀρνηθῆ ὅτι ὁ ἱππότης Α. Παπαδόπουλος Βρετὸς εἶναι ἀξίος τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὁ ἀκαματος ζῆλος σας ἔδωκε τὰ πρῶτα στοιχεῖα συγγράμματος ἀναγκασιότατου εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν ὁποίων, ἢ ὁ ἴδιος συγγραφεὺς, ἢ ἄλλος τις θέλει ἀνυψώσῃ λαμπρὸν μνημεῖον τῆς ἐθνικῆς δόξης καὶ ἀποδείξῃ ἀναντιρῆτον ὅτι ἡ Ἑλλάς καὶ ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν τῆς ἐκαλλιέργει τὰ γράμματα. Διὰ τοῦτο οἱ ἀποδοθέντες ἑπαινοὶ πρὸς τὸ ἐπωφελέστατον πονημάτιόν σας εἶναι δίκαιοι καὶ ὀρείλοντο ν' ἀποδοθῶσι. Χαίρομεν λοιπὸν μεγάλως οἱ φίλοι σας καὶ εἰμεθα εὐέλπιδες ὅτι δὲν θέλετε φεισθῆ κόπου διὰ νὰ τὸν καταστήτητε ἀκριβέστερον καὶ πληρέστερον »

» Βενετία 1113 Ἰουλίου 1845.

Ὁ διὰ βίου φίλος σας

Ἄρθιμος Μαζαράκης.

Ἐμψυχωθείς λοιπὸν ἀπὸ τὰς τοιαύτας εὐνοϊκὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκφράσεις τῶν ὀργάνων τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ Πανελληνίου, καὶ τῶν σοφῶν ἐν Εὐρώπῃ φίλων μου, καὶ παραβλέπων τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως, ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δὲν ἠτύχησα ν' ἀπολαύσω τὴν εὐνοίαν τῶν συνταγματικῶν ὑπουργῶν τῆς Ἑλλάδος, δὲν εἴλεψα νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπίπονον ἔργον μου, πλουτίζων καθ' ἑκάστην τὸν ἤδη τυπωθέντα Κατάλογον. Καὶ ἐν πρώτοις χρεωστῶ νὰ εἴπω, ὅτι εὔρον ἐν τῇ Δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ, ἧς σήμερον ἀποτελεῖ μέρος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πάμπολα νέα βιβλία. Ἀποπερατοθεῖσας δὲ τῆς καταγραφῆς τούτων, καὶ περιφερόμενος μὲ δύο Κατάλογους ἀνὰ χεῖρας, τὸν ἕνα τυπωμένον καὶ τὸν ἕτερον χειρόγραφον, ἀπὸ βιβλιοπωλείου εἰς βιβλιοπωλεῖον, καὶ ἀπὸ οἰκίαν εἰς οἰκίαν φίλων μου τινῶν, ἐχόντων ἑλληνικὰ βιβλία, καὶ φυλογαῶν τὴν ἑλληνικὴν βιβλιοθήκην τοῦ Φαβρικίου, τὸ

Γλωσσάριον τοῦ Δουκαγγίου Index auctorum editorum, καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦ Κάβε Scriptorum Ecclesiasticorum Historia Literaria, ἐδυνήθη ἐν τῷ διαστήματι τριῶν σχεδὸν ἐτῶν νὰ συναζῶ τὰς ἐπιγραφὰς ἑξακοσίων περίπου βιβλίων καὶ νὰ τὰς προσθέσω εἰς τὸν κατὰ τὸν μῆνα τοῦ 1845 ἐκδοθέντα Κατάλογόν μου μὲ βιβλιογραφικὰ καὶ κριτικὰς σημειώσεις. Διὰ νὰ κάμω δὲ τὸ ἔργον μου ὠφελιμώτερον ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ συντάξω σύντομον εἰδησιν τοῦ βίου ἐκάστου συγγραφέως, μεταφραστοῦ, ἐκδότου ἢ τυπογράφου Ἑλληνοσ τῶν ἐν τῷ Καταλόγῳ μου συμπεριλαμβανομένων βιβλίων. Ἐνεκα δὲ τούτου εἰς τὸ τέλος ἐκάστης βιογραφικῆς εἰδήσεως σημειῶν τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν τῷ Καταλόγῳ καταγεγραμμένου βιβλίου ἢ βιβλίων, περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος ἐν τῇ ῥηθείᾳ εἰδήσει, ἵνα ὁ ἀναγνώστης λάβῃ τὰς παραιτέρω πληροφορίας.

Ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει τοῦ καταλόγου τούτου ἐσημείωσα τ' ὄνομα τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ συγγραφέως, ἂν τὸ τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ἀνωμόμως ἢ φέρῃ μόνον τ' ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως. Ἐνίοτε δὲ ἀνέφερα τὰ Ἐπιγράμματα, ἅτινα οἱ φίλοι τοῦ συγγραφέως, κατὰ τὴν συνήθειαν (α) τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, συνέθετον πρὸς ἔπαινόν του, ἵνα τυπωθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Βιβλίου του, μὴ ἔχοντες τότε ἐφημερίδας νὰ ἐπαινέσωσιν ἢ ἐπικρίνωσιν τὰ νεοφανῆ βιβλία. Ἐπραξά δὲ τούτο ὁσάκις οἱ συντάχται τῶν φηθέντων ἐπιγραμμάτων δὲν ἦσαν συγγραφεῖς ἐτέρου εἶδους ποιημάτων, ἵνα λάβω αἰτίαν νὰ καταριθμίσω αὐτοὺς μεταξὺ τῶν τότε λογίων ἀνδρῶν τοῦ γένους μας.

Ἰδοὺ δὲ ὁ λόγος δι' οὗ ἐν τῷ Βιογραφικῷ πίνακι τοῦ καταλόγου μου δὲν κάμνω μνεῖαν τοσοῦτων λογίων νεωτέρων ἐλλήνων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀναγιγνώσκονται ἐν τῇ Λογικῇ τοῦ Εὐγενίου, ἐν τῷ Σχεδιάσματι Δημητρίου Προκοπίου τοῦ Μοσχοπολίτου, ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τοῦ Μελετίου, ἐν τῇ Προσθήκῃ ταύτης ὑπὸ Βενδότου, καὶ ἐν τῷ κατὰ τὸ 1825 ἔτος ἐκδοθέντι συγγραμμάτι παρὰ τοῦ Γερμανοῦ *Iker Icken*, καὶ ἐπιγραφομένῳ *Lecuothea. Eine Sammlung von Briefen eines geborenen Griechen über Staatörvesen, Literatur und Dichtfunst des neueren Griechenlands. Leipzig 1845. Tom. 2. εἰς 8.* Ἐγὼ δὲν ἠθέλησα βεβαίως νὰ τυπώσω ξηρὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον ὄλων τῶν λογίων Ἑλλήνων πρὸς ματαίαν ἐπίδειξιν ἐνὸς ὀγκώδους βιβλίου, ὡς μὴ ὄφειλεν τυπωθέντος, ἐὰν ἐπρόσθετον μόνον ὁ δεῖνας Ἐγραφε τι, καὶ ἂν τὸ ποιήμᾳ του ἐγράφη εἰς ξένην γλῶσσαν ἀλλὰ ἠθέλησα διὰ τῆς πλήρους καταγραφῆς τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν νὰ κάμω γνωστὰ εἰς τοὺς ζῶντας Ἑλληνας καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τούτων τὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἢ νεοελληνικὴν διάλεκτον ποιήματα

(α) Κατὰ τῆς συνήθειας ταύτης, ἥτις ἐσώζετο μέχρι τοῦ 1820 ἔτους, ἔγραφε κάλλιστα καὶ πολλὰ ὁ Κοραΐς. Καὶ ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῆ τοῦ 1816 ἔτους, σελ. 182, ἀναγιγνώσκεται αὐστηρὰ ἐπικρίσις τοῦ συντεθέντος ἐπιγράμματος εἰς ἔπαινον τοῦ Δημητρίου Γοβδελά ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Μιχαήλ.

ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνησχολήθησαν οἱ προπάτορες τῶν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ζυγοῦ τοῦ ἔθνους μας.

Μὲ τὸν Κατάλογον τοῦτον, περιέχοντα μέχρι τῆς σήμερον 1200 περίπου συγγράμματα τῶν ἀκμασάντων νεοελλήνων συγγραφέων ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι τοῦ 1821 ἔτους ἀνὰ χεῖρας, δυνάμεθα εἰς τὸ ἐξῆς ν' ἀποδείξωμεν τὴν ἀμάθειαν τῶν τολμώϊτων νὰ συκοφαντήτωσι τὸ ἡμέτερον γένος, διότι ἐκεῖ ὅπου ὁμιλοῦσι τὰ πράγματα εἰςτὶ περιτταὶ αἱ φωνασικαὶ ἐνὸς Κομπανιώη, ἐνὸς Βαρόλδη καὶ ἐνὸς Φαλιμεβρένερου πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι νῦν ζῶντες Ἕλληνες δὲν εἶναι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων, ἀλλὰ σπέρματα ξενῶν φυλῶν (α).

Οἱ δὲ συγγραφεῖς τῶν ἡμερῶν μας θέλουσιν ἔχει τὸν Κατάλογόν μου ὡς Ὀδηγὸν εἰς τὰς βιβλιογραφικὰς τῶν ἐρεῦνας περὶ τῶν προγενεστέρων ἐκδόσεων τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος συγγράμματος, ἐὰν κατὰ τύχην θελήσουν νὰ μετατυπώσωσι τοῦτο, ἢ ἀν θελήτωσι νὰ λαλήσουν περὶ συγγραμμάτων τυπωθέντων ὑπὸ νεωτέρων ἐλλήνων.

Ἐὰν ἡ πρώτη ἐκδοσις τοῦ καταλόγου μου, ἤθελε τυπωθῆ πρὶν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α'. φυλλαδίου τοῦ Ἑλληνορηνήμονος, ἐκδοθέντος κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα τοῦ 1843 ἔτους, ὁ συντάκτης τούτου δὲν ἤθελε γράψῃ, ἐν σελ. 64. — Ἰουστίνου ἱστοριῶν Τρόγου τοῦ Πομπείου ἐπιτομὴ μετάρρασις τοῦ Ἰωάννου ὑπὸ Μάκολα τινός τυπωθεῖσα ἐν Βενετίᾳ διότι ἤθελενεῦρη ἐν τῷ ἀριθμῷ (74) περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίου, ἧς ἔχει οὕτως: « Βιβλίον ἱστορικὸν καλούμενον Ἰουστίνου, μεταφρασθέν ἐκ τῆς Λατινίδος φωνῆς εἰς ἀπλὴν φράσιν » παρὰ Ἰωάννου Μάκολα τοῦ Ἀθηναίου, κτλ. Ἐνετίητιν ἀλφς'. » εἰς 8. »

Καὶ ὁ ἐκδότης τῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος μετατυπωθείτης ἐν Κερκύρᾳ Ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐὰν ἐσυμβουλευέτο τὸν ῥηθέντα κατάλογόν μου, δὲν ἤθελε εἰπεῖ θεικῶς εἰς τὰ Προλεγόμενά του σελ. κ'. — « Τρίτη ἐκδοσις καθότι δὲν γνωρίζομεν ἄλλην πρὸ αὐτῆς γενομένην, εἶται ἢ ἐν Ἐνετίᾳ παρὰ Νικολάω τῷ Γλυκεῖ 1813 » διότι ἤθελε παρατηρήσῃ καταγεγραμμένης ὑπὸ ἀριθ. 134 καὶ 228 δύο προγενεστέρων ἐκδόσεων κατὰ τὸ 1736 ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ κατὰ τὸ 1778 ἔτος ἐν Ἐνετίᾳ παρὰ Νικολάω τῷ Σάρω.

Ἐπὶ τέλους χρεωστῶ ν' ἀπαντήσω εἰς τὰς παρατηρήσεις δύο σοφῶν φίλων μου, τοῦ Ἰππότου Ἀνδρέου Μουτοξυδου, καὶ τοῦ Καθηγητοῦ Αἰμίλιου Τυπάλδου, οἵτινες διὰ τῶν ἐπιστολῶν των μ' ἐσυμβούλευσαν νὰ προσθέσω, ἐν περιπτώσει δευτέρας ἐκδόσεως τοῦ καταλόγου μου, εἰς πᾶσαν ἐπιγραφὴν τῶν βιβλίων τὸν ἀριθμὸν τῶν σελίδων

(α) Κατὰ τὸ 1802 ἔτος ὁ μακαρίτης Ἰωάννης Δωνᾶς Ἰατρὸς Κερκυραῖος ἐξέδωκεν ἐν Βενετίᾳ, ὑπὸ τοῦ ψευδωνύμου Μαρκήμανος Φραγκίικου Ἀλβεργάτου Καπακέλλου, θαυμαματικὴν ἀνάλειψιν κατὰ τῆς διατριβῆς τοῦ Ἀββᾶ Κομπανιώνη. Πρὸ τεσσάρων δὲ ἡδῆ ἐτ. ν ὁ ἀγαθὸς καὶ πολυμαθὴς ἱατρὸς Ἀθανάσιος Γεωργιάδης Λευκίας Φιλιππουπολίτης ἐξέδωκεν ἐν Ἀθήναις ἐλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ πῶνημα ἐπιγραφόμενον. α Ἀνατροπὴ τῶν « δοξασάντων γραψάντων καὶ τύποις κοινωσάντων, ὅτι οὐδεὶς τῶν νῦν τὴν Ἑλλάδα οὐκ οὐκόντων ἀπόγονος τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων ἐστίν. »

καὶ νὰ σημειώσω τὰς μετατυπώσεις αὐτῶν, διότι, παρατηρεῖ ὁ δεύτερος, συγχρόνως ἢ κατὰ πρώτην φοράν ἄναφερομένη ἐκδοσις χωρὶς τὰ τυπωθῆ κατὰ πρότερον τὸ βιβλίον προξενεῖ ἀβεβαιότητα καὶ σύγχυσις. Ἐὰν λοιπὸν ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει δὲν ἐπρόθετα καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σελίδων ἐκάστου βιβλίου, τὸ ἐνόμιτα περιττὸν ἀφ' οὗ ἐσημείωσα ἀκριβῶς τὸν τόπον τῆς ἐκδόσεως, τὸ ἔτος, καὶ τ' ὄνομα τοῦ τυπογράφου, διότι πολλὰ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ συγγραφεῖς οἵτινες δταν ἀναφέρωσιν ἐν πόνημα δὲν σημειοῦσι τὸν τόπον τῆς ἐκδόσεως τοῦτου καὶ τὸ ἔτος καθ' ὃ ἐτυπώθη. Κατέγραψα δὲ χωριστὰ βιβλία ἐκδόσεις ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὴν πρώτην ἀπὸ ἕτερον τυπογράφου, καὶ ἔχουσι προσθήκην τινὰ ἢ σημειώσεις τοῦ νέου ἐκδότου.

Ἐν τῷ τελει δὲ τῆς παρούσης ἐκδόσεως κατέγραψα ἐν εἴδει Προσθήκης·

α. Ὅσα συγγράμματα ἐξεδώθησαν λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ σωφράτου Ἀλλατίου, καὶ τῶν ὄχι πολὺ κατωτέρων τούτου Ἀρκουδίου, Καουοφύλλου, καὶ ἄλλων τινῶν λατινιστὶ συγγραψάντων, ἐπειδὴ οὗτοι συνέγραψαν καὶ ἀπλοελληνιστὶ.

β. Συγγράμματα τινὰ νεωτέρων ἑλλήνων τυπωθέντα ὑπὸ ἄλλογενῶν φιλελλήνων· καὶ

γ. Ὅλίγα τινὰ βιβλία ἀπλοελληνιστὶ συγγραφεύτα ὑπὸ ἄλλογενῶν ἀπὸ τῆς 15. μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστῶσης ἑκατονταετηρίδος.

Ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος καταλόγου λάβω ἀνὰ χεῖρας καὶ ἕτερα μὴ ἐν αὐτῷ καταγεγραμμένα βιβλία, θέλω σπεύσει νὰ ἐκδόσω ταῦτα εἰς Παράρτημα, καὶ οὕτω θέλει γίνῃ πλήρης ὁ Κατάλογος τῆς νεωτέρας ἡμῶν γραμματείας ἢ παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου ἢ παρ' ἄλλου ἀξιωτέρου ἐμοῦ, κατὰ τὸ ρητὸν τοῦ σοφοῦ Σολομώντος· Δίδου σωφῶ ἀφορμὴν καὶ σωφώτερος ἔστω. Τότε θέλει εἶσθαι εὐκολώτερον νὰ συνταχθῆ ἢ τόσον ἐπιθυμητὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς Γραμματείας μέχρι τῆς πολιτικῆς ἀναγεννήσεως τῆς πολυπαθοῦς Ἑλλάδος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Νοεμβρίου 1847.

Υἱάϊνε.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων πονημάτων παρὰ τοῦ
Συντάκτου τοῦ παρόντος Καταλόγου.

- COMPENDIO della Storia di Scanderbeg, Principe dell'Albania tradotto dal greco moderno, corredato di Note, ec. Napoli 1820. tom. 2, εἰς 12.
- MEMORIA su alcuni costumi degli antichi Greci tuttora esistenti nell'isola di Leucade nel mare Ionio. Napoli. 1825. εἰς 8.
- RISPOSTA alle alcune osservazioni su detta Memoria, Corfù. 1826. εἰς 8.
- CORREZIONI ed Aggiunte alla Prefazione del Compendio Storico di Scanderbeg. Corfù. 1829. εἰς 12.
- RICERCHE Storico-Critiche su le tre città anticamente conosciute sotto il nome di Leucade. Venezia. 1830, εἰς 8.
- MÉMOIRES Biographiques-historiques sur le Président de la Grèce: I. Capodistrias. Paris. 1837. 2 vol. εἰς 8:
- ἹΣΤΟΡΙΚΗ Ἐκθεσις τῆς Ἐφημερίδος ὀ Ἑλληνικῆς Καθρέπτῆς Ἑλληνο. Γαλλ. Ἀθῆναι, 1839, εἰς 8.
- ΠΟΛΙΤΙΚΑ Σύμμικτα. Φυλλάδια δύο, Ἑλληνιστί Γαλλιστί. Ἀθῆναι, 1840 εἰς 8.
- SUL PROGRESSO e lo stato attuale della pubblica Istruzione nella Grecia. Napoli, 1841, εἰς 8.
- QUATRO Mesi in Firenze, ossia Relazione Storica del Congresso di Firenze. Parigi, 1841, εἰς 8.
- MÉMOIRE sur le Pilima, ou espèce de feutre dont les anciens se servaient pour la confection de leurs armures défensives, etc. Paris, 1842. in-8. καὶ 1843 εἰς 4.
- NOTIZIE Storico Biografiche sul Colonnello Demetrio Calergi. Corfù, 1843, εἰς 8.
- ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ Ἱστορικά Ὑπομνήματα περὶ τοῦ Κόμητος Φριδερίχου Γυίλφορντ, καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ συστηθείσης Ἀκαδημίας. Ἑλλην. Ἱταλ. Ἀθήνησιν 1846 εἰς 8.
- ΕΠΙΣΤΟΛΗ πρὸς τὸν Ἑλλογιμώτατον Ἱππότην Ἀνδρέαν Μουστοξύδη, πρῶην ἔφορον τῆς ἐν Ἑλλάδι Δημοσίας Ἐκπαιδευτικῆς περὶ τοῦ βιβλίου ἐπιγραφομένου ΑΝΘΟΣ τῆς παλαιᾶς τε καὶ νέας Διαθήκης ὑπὸ Ἰωαννικίου Καρτάνου. Ἀθήνησιν 1847.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050274